

Nhloko ya Thekinoloji ya SARS yi hlula eka sagwadi ra CIO ya lembe

Tshwane, 5 N'wendzamhala 2022 - Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi tsakela ku humesela ehandle ku ndhundhuzela loku humaka embilwini eka ku xiximiwa ka xiymo xa le henhla ka Nhloko ya yona ya Thekinoloji na Mphakelo wa Tihlamulo (TSD), Ttn Intikhah Shaik, ku va a kumile Sagwadi ra Phuresidente ro suka eka *Institute of Information Technology Professionals South Africa* (IITPSA) tanihi Muofisirinkulu wa Vuxokoxoko wa Xivono wa Lembe.

Leswi swi endlaka leswaku ku humelela loko ku tekeriwa enhlokweni hi leswaku ntirho wa Ttn Shaik wu fananisiwile na wa titangha eka vumaki eka tisekithara ta phurayivhete na mfumo hatimbirhi. Nkumiso wa leswaku tirhelo ra yena a ri ringanisiwi na ra munhu no yimela ehenhla ka lavan'wana hinkwavo i vumbhoni bya nkoka wa vurhangeri bya yena bya thekinoloji. A ku ri enkarhini wa COVID-19 laha vutlhari bya Ttn Shaik na xipano xa yena byi nga vangama swinene.

Khomixinara wa SARS Ttn Edward Kieswetter, eku tekeleni enhlokweni ka ku xiximiwa hi mani na mani ka Ttn Shaik, u te: "Enkarhini wa mipimo yo hambarahambana ya nsivelu wa vukorhokeri, Ttn Shaik na xipano xa yena va tumbuluxile no tirhisa ku tlula 40 wa tihlamulo ta le ndzeni leti kotiseke SARS ku ya emahlweni yi phakela vukorhokeri bya yona eka vahakelaxibalo no phakela eka xilerisokulu xa yona xo hlengaleta mali ya tiko leyi kolotiwaka. Ntirho lowu yaka emahlweni wa SARS enkarhini lowu, wu kotekele hi ku kotisa pulatifomo ya thekinoloji leyi akiweke hi xipano xa TSD ehansi ka vurhangeri bya Intikhah. Leswi swi hoxa xandla swinene eka ikhonomi ya tirhelo ra tiko handle ka miyiriso yo tika leyi sindzisiweke enkarhini wa COVID-19. Ha tinyungubyisa swinene hi ku hoxa loko ka xandla no tshemba leswaku ku tekeruwa enhlokweni hi mani na mani ku amukeriwa kahle."

Vuswikoti bya SARS byo tirhisa sayense ya switiviwa, vutlhari bya xiencenyetiso na ntumbuluxo wu ntshwa wa thekinoloji byi kombisiwa ku antswa hi ku tirhisiwa ka mihlahuvo leyi tiendlekelaka leyi angarheleke ku tlula 4 million wa vahakelaxibalo. Leswi swi fambisana na Xikongomelo xa Kungu ku endla vulandzelelanawu byi olova eka vahakelaxibalo lava tshembekeke lokohiletlhelo swi endla swi nonoha no durha eka lava lavaka ku xisa sisiteme ya xibalo."

Ku humelela ka xiymo xa le henhla ka xipano xa TSD ehansi ka vurhangeri bya xikombiso bya Ttn Shaik, swi fambisana na Xivono xa SARS xo aka SARS "yo tlhariha ya ximodeni, leyi nga xindzhuti lexi nga kanakanisiki, leyi tshembhiwaka no naveriwa. Leswi swi longoloxiwa na hatlisiso wa nhlanganelo wa nhlangano ku fambisa ku hoxa xandla ka yona tanihi xifundzho xo kala eku tirheleni ka Afrika-Dzonga na vanhu va yona hinkwavo.

Leswi swi endlaka nxiximo lowu wu hlohotela, hi leswaku wu andlariwile eka masungulo ma SARS ku tumbuluxa modele wa matirhele hi ku ya hi endlelo ro tiendlekela, mavonelo ku suka eka switiviwa, eku nyikeni ka matimba modele wa matirhelo lowu kotisiwaka hi thekinoloji. Ku tshembiwa leswaku sisiteme yi ta hluvukisiwa ku ya emahlweni ku fikela laha mburisano exikarhi ka SARS na vahakelaxibalo na vaxavisi hinkwavo wu nga ta humelela hi xidijiti, no tiendlekela no kala mafundzu!

Leswi Ttn Shaik a swi fikeleleke eka SARS ku sukela a joyinile nhlangano ku tlula 30 wa malembe, swi vulavula swinene eka vuswikoti bya yena byo kombisa vutivi bya yena n'wini na vutlhari eka ndhawu ya yena. Swi vulavula vuswikoti bya yena byo hlamarisa eka ndlela leyi a fambisaka hi yona xipano xa yena ku tisa nkucetelo wa kahle eka mfungho wa yena n'wini na mfungho wa SARS na xidzumo.

SARS ya tinyungubyisa hi mihumelelo ya Ttn Shaik yo ya emahlweni a antswisa nhlangano wa nkoka exikarhi ka nhlangano na vahakelaxibalo na vaxavisi. Nxiximo lowu a nga wu fikelela

wu tiyisisa leswaku vatlangi va vumaki va tekela enhlokweni ku humelela loku SARS yi nga ku endla, ku nga tekeriwi enhlokweni ku tsotsomba ka swa timali loku nhlangano wu hlanganaka na kona. Hi hoyozela Ttn Shaik na xipano swi suka embilwini.

Mayelana na vuxokoxoko byo tala tihlanganise na SarsMedia@sars.gov.za